

Gazeta Transsilvaniei.

Gazeta este de vineri, sâmbătă, duminică și luni. Prețul loru este pe unu annu 10 f. m. c., pe diumătate annu 5 f.; iar pentru terri străine 7 f. pe unu annu, și pe annu întregu 14 f. m. c. Se prentuhera la toate postele imperatesci, cum și la toți cunoscutii nostri DD. correspondenti. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c.

Monarchia austriaca.

Insciuțiare de prenumeratiune

Gazeta Transsilvaniei și Fôia pentru minte, anima și literatură pe anul 1853.

„Gazeta“ va essi de done ori pe septemana cate o còla în formatul numerului recutu; „Fôia“ o data pe septemana, cate o còla, adeca trei còle pe septemana, totu cu prefiul sciutu: 5 f. m. c. pe semestru în laintru Monarchiei; în tierile din afara: 7 f. seu 21 doi-daceri (sfancigi) pe semestru.

Se pôte prenumera pela On. nostri DD. Correspondinti, ca și pene acum, și pela c. r. oficie postale prin scrisori francate, pe adresa Redactiunei.

O privire scurta.

Dupa cum scim, dela 2. Ianuaru, a. c., de canda se deschis conferintiele pentru uniunea vamale a statelor germane în Viena, chestiunea aceasta remase inca totu numai unu nodu gordicu. Pinea anulul acestuia inse o prognostica diurnalul ministeriale de Berlin, cumca ea va aduce faptualulu legamentu alu Austriei cu uniunea vamale, și ca facunduse asta, monstrôsa desbiuare a dualismului germanic, și ca facunduse asta, monstrôsa desbiuare a dualismului germanic, și ca facunduse asta, monstrôsa desbiuare a dualismului germanic...

dea dreptul quum sta și seminariul domestic, și preparandia, și fondul vedvelorū preotese și al orfanilor preotiesci; apoi dache va cunoșce și clerul și națiunea unde și pe que se scurgu jertfele sale, va vedē lumēa quotu e de voiosu Romanul a contribui pentru institutela sale.

Din comitatulu Satumare, 23. Nov./5. Dec.

(Capetu din Nr. tr.)

a) Debuie se marturisecu, che noi, — Romanii din partile adestea — nu neamu aretatu prearevuitori catra natiunaltate, dopo cum alinsi, ceea ce se tine de cultivarea limbei, și prin urmare de partinirea jurnalorū natiunale. — De vomu ispiți causele apathiei acestia cu ameruntulu, — unulu va aduce o cauza înainte, altulu alta. — Eu neci dequatu nu me voi nesui, a ne mantui pre noi insine; inse atota debuie se insemnesu, cumche din gurile mai multoru confrati Romani amu auditu aceasta observatiune: „Noi bucurosi amu purta Gazeta Transsilvaniei, numai nu stimu ce litere, sau slove suntu acelea, cu quarii se tipareste. Amu esitu din acca versta, qua ne invatiemu de nou a ceti? și c. a. — Eu despre-amea parte aceasta escusatiune nu o potu primi de valida; inse ce e dreptu, e dreptu. D. Redactoru! Ore nu saru putē slovele alea pune de o lature, qua se se iutrebuintiese sau numai celea romanesti, — sau anca și cirilicesci, quarii, ori ce vomu dice, și ponu în diua de astadi suntu usuale în scolele nostre?“

Dar pôte, che On. Red. are ale sale cause fundate, pentru ce iutrebuintiasē acelea slove? — Celu putinu daro, acca rugare o amu avē, qua Gazeta se se tipareasca cu slove mai bune.**)

b) Gazeta, dopo a mea opiniune, aru fi menita, se se ceteasca nu numai prin barbatii, ci și prin muierile natiunei nôstre, dopo ce ca evacuma uniculu organu al luminarei, aceasta aru trebui se fie sco-pulu ei. — Inse stimu, cumche rare muieri suntu acelea, quarii se se desfetese în cetirea articolorū seriosi. Ce ē mai multu suntu și barbatii, quarora le place lectura asia disa, usiora. — Ore n'aru fi de folosu deache în Fôia pentru minte, inima și literatura saru com-munica articoli belletristici, novelle s. c. a. sau originarii sau din alta literatura straina tradusi? Ce diceti Dnule Redactoru?***) Noi anche pôte che amu fi în stare a servi quando si quando cu articoli qua acestia. — Cunoscutu lucrū este che lôte limbile mai culte prin literatura belletristica, siuu debanditu neteseala, fluibilitatea, și unu sboru mai inaltu; precumu neci acca nu se pôte nega, che o asemenea literatura, deache remane între marginile decorului, și ale esthetice, totu atota, de nu mai multu, face pentru inaintarea culturai inimii, qua și literatura cea mai seriosa. —

Dopo acestea reflessiuni indiptate prin ferbintele doru, a vedea odota natiunea și limba nostra pe acca cale a culturai, quare neindoitū ise cavine, ponu la revedere †) — totu binele osteasa.

Satumareanu.

*) Dorintie avemu cu totii multe; inse putintia le aplancaza dupa impregiarile mai multoru plase de cititori. R.

**) Asia dupa cum vedi. R.

***) Alegerile facute cu tactu voru avē respectare, cu atata mai mare, cu catu sugetulu lorū vasi mai edificatoriu sau mai nationale si cu catu voru fi mai potrivite cu strimtoarea colonorū nôstre. R.

†) Asteptamu. Asteptaramu si pene acum, dar' indesiertu. R.

ФОЛЕТОНЪА.

(Ankiesere din Nr. 95 din „Izgomis“)

Съ дещьшъръи гиенъа де тор дакъ неам азъкат, ни съ енъшъръи подъръиле. Че е интелигинга? Интелигинга денъ концентъа вочей де-сеампъ факълатеа де а нърънде дшеринга дн ожере, адекъ, а грси адевъръа; о потиндъ спиритъалъ ресълатаръ днтръ шъа-чине де кшоштиндъ ецентаиче, кн зрмаре интелигинга из се къриндъ дн шъръшъръи пре-дйосе, дн фразъри ни пангалонъ де модъ, из дн перъ днкръшъръиди де тиму лангъ фъръ ницъ зп фолос, из дн шъръшъръи де а жька роле инокригиче, чи зей нъматъ дн креръи вие де-вълъиди! Дн индидъ каре нъръи саъ ницъ катъ аъ сръдиат нерфокъизнетъ сале съолетешъи, е де парте де а мерита нътеле де интелигинте; индъръеаскъни фекаре сьнгър кьшъдъна са ни ваъ катъ маъ днкане днгръанса, кьчи алъ фелъ шъаъандъ сь днпеле вие адди, сь дн-шъалъ маъ шъалъ пре сине. Вие акъм днгръ-шъалъ моментôсъ деспре днтелигинга нъръи-

палъ. Еъ ачагта шю днкръшъръи зп че маъ нерфект, маъ ечелите, кьчи аичъ индидъа-литатеа денъшъръи жос партикларистъа, се перерификъ, се днпалъ ла сьера зпгьди, днгръ зп кьми де активитате маъ ларгъ, при-меште алге кондикъшъи, алге овъигьчъни по-рале, еа се привеште де кьвалъа, прин каре треа репортеа днтереселор ни гръшъицеле нъръизнале; е о сощитате моралъ, кьматъ а днлесни врештереа ни кьлативареа попоръалъ де асемеие ливъ, де асемеие датинъ из данса; organ de mare фолос дн гръшъа статъалъ, каре азътъ шькръшеа ни префачереа алимен-телор спиритъале дн сьа ни сьиче, кь зп кьвжит о депътъчизне де тьторъи, шъалъ пре-дъитъ шъи дн партеа гьвернъалъ, кьнд поргъ кь оноре ни сичеритате офъиолатъа сьъ; де аичъ зрмеазъ, кь днтелигинтеле нъръизналъ гръше сь посиде талантъ вие адънатъ кь шъиндъ, минго ачере, еспериндъ латъ, имъшъ новилъ ни сичеръ, кьдетъ кьратъ, зей шъи такт амъсратъ дн лъкръри; — каначитъиди де тоте зилеле, докторъи искъсиди дн воръ лангъ фъръ зилеле, докторъи искъсиди дн воръ лангъ фъръ а фî чититъ шъкар титъа зпелъ кьрдъ (днсъ нъ де аурее шъи шъагте), индъридъи, цьтади ла коп-сцииндъ, шьрвиторъи ероикъалъ сьатъ дн зика

постъалъ — „Miserae plebi commune sepulchrum“ нъматъ днгръшъръиди попоръалъ.

Аратъми акъм днтелигиндъ денъ де ачест нъте*) дн нъръизнеа нъръгъ, аратъми фангъ нъръизналь? шимъ вей фî: Аполо чей маре! Доръ н'аъ фостъ тимъа? н'аъ фостъ окасионе? Доръ нъръинитъ гьвернъалъ? Орп кьм кьзудъ ескъ-зъизнеа, даъ де аргъминге копгъраие перестъривале. — Пащинеа историче шъръшъръисекъ фавореа тимъалъ нъматъ декътъ трекътъ ни днкъ трекъторъи; гръмада де днгръшъръи нъръ-изнале днчеште ни че ськръшете де сеампъ шъадинеа окасионелор вие вените даръ рьъ днгръшъръидате; лоала днгръшъръи а гьвернъалъ днгръ кьлереа днфортъчизиноръ деспре стареа попоръалъ постъръ принъ вьрвадъи де днкръдере, гръеште амаръа адевър, кь ла палта лъ вьнъ воиндъ и'амъ фостъ дн старе кь вьрвадъие сь рьсизндем! Не дрендъи ни ськръди ла vedere сьитъ, кьрии гръеск дн ськръгъчаеа иьрере, кь днпалъ гьвернъ нъръи с'ар инт-реса де кьлгъра ни фьршигъреа попоръалъ ромъан, аъ нъ асигъри дин дестъа леписъ-дизнеа де ачъзъи, есцитинда ни ливера десъол-

*) Доръ треа рьандъеле нъ факъ примъшъара.

UNGARIA. Maiestatea Sa Imperatza prin preanalza съв кредиту са чеа таре дн тинзри греде; днсъ спитзл опореи ши ал крединцеи есте ачела, каре днчине ачелаш врьд престе тоге армателе. Спитзл опореи ши ал крединцеи есте, каре знеште армата теа кь чеа прсциант, петрз ачееа еъ вь ши почъ манифеста дн локзл ачеста депаша теа конвинцере, кь ори че евинеминте неар дитимпна, амбеле ачестеа армате вор ста таре зна ка алта дитро крединчосъ фръциетате де арме. —

— Лецеа де Резнизе аштеататъ де мьлтз днкъ еши санкционатъ де Маи. Са Императзл кь датъ дин 26. Ноември 1852. Ачееа леце кьпринде 28 §§-и. Нъ е ниц о дндоизалъ, кь ачееаш ва еши престе пздинъ дн традиционе астенгикъ, не кареа апои нъ вомъ липси а о ретипзри ши нои. — Неаизрата тревзипцъ де а се асоциа сѣъ резни, адикъ де а конькра кь изтери зните а маи мьлтора спре скопзри нъ пзмаи пьвлече чи ши партикларе аъ пьтриссѣ де кьцива ани днкоче прин тоге дериле ши статзриле Езропей. Американи ши Англии не днвзваръ авиа, кь оменди кь изтериле зните потъ фаче минзми не жскатъ ши не апъ, дн тотъ тинизл ши дн тотъ локзл, еар лзкриндѣ еи исолаци; сингратичи, льсади де синеши ка ши съхастри дин кодрии, авиа сьнтъ дн старе де аши кьшгига о пьне де тоге зилеле петрз сине ши фамилли, ши преа пздини дши потъ асигра вьтрънецеле ши виотория филор лор. Не ла нои (днцелегъ нъ пзмаи Ардеалзл, чи маи тогъ Монархиа) спитзл де Резнизе аъ пьтриссѣ маи пздинъ де кьтз ори знде, прин зрмаре ниц с'а сипцигъ тревзипца де а се ретзла резнизиле, асоциацизиле, прин леци маи лъмзрите, маи пречисе.

De акзм днколо ва фи кь тотъ алтминтреа. Резнизи пьтзрз пайнтареа штинцелор ши а артелор, резнизи кь скопъ де а пайнтеа кь изтери ши сиесе днпрезнате агрикълтзра, монтанистика, пьдзрзрия, месерииле, комерчиил, индустрия чеа таре де фабриче, — резнизи сѣъ компании спре а кьди дрзмзри аштернзте ши фекрате, подзри ши анедзсзри сѣъ каналзри, ваноръ не ржзри ши мьзри, спре а колониса, маи днколо спре а дитемеие институте де кредитъ сѣъ банкзри не акци, ашезъмнте де асскзранцъ де ренте, де пьстратъ, де зьлоце ши алтеле мьлте, каре сьнтъ а се органиса дннъ оренкаре статзте, тревзе сь кьшгиче маи зптеи днвоинца палтъ сѣъ преаналт. Адикъ, знеле резнизи се днтърескъ пзмаи де Императзл, алтеле де министрзл челор дин лъзпзрз ши еарш алтеле де кьтзрз гьвернаторзл кьтзрзрей цери, прекзм се поте ведѣ дин кьпринсзл лецеи де Резнизе. —

Фие ка ачестъ леце де резнизе сь дештепте дн кончетъценш поштрии интереса де а се днсоди не виотори маи кь деадинсзл спре скопзри фолоситоре де каре ензшварьши ши маи сьс, кьчи дитрз адевьръ дн привинца ачеста днтзрзизертъ престе пьзсзръ, дин каре казсъ ниц кь изтемш пайнта кь паш маи изди декьтз мелкзл, ши — знеори ка ракзл. Ноъ днкъ ниц ка прин висъ нъ не вине а жьдека, че пьтере минзпатъ, фолоситоре ши мьлтзгиторе кьпринде дн сине кьзвэлтзл Р е з н и з е = Viribus unitis. —

Tièra romanèscă si Moldavi'a.

Бксреули. Дитре мьлтеле фамие, че сборъ крескьндѣ дин тзрз 'н гзрз, нъ е ниц зна атьгъ де пинзгитъ, кьтз сеши потъ чинева днарта пеана петрз д'але пьне не арииле пьвлитъци. — Дакъ вом кьпъта, с'аъ ва, маи мьлтъ минцигъ дн церъ, нъ штим; атьта днсъ штим ши въззръм кь оки, кь милиция постръ кьтз е, не зи че терце ши аратъ маи априат едеритатеа ши аве-

таре а пзтинцелор съзлегенш, фекзрии пьчизни дин монархиа Австриакъ фьръ десквипире? Нъ гьвернзл чи несцинда, неприяченереа, негалицинда кьртзварилор онъческ понореле дела днаитареа дн кьлзгьръ, днкьрзкьодзле дн планзри де але лор фантастиче, непрактикабиле, с'аъ цесъте пзмаи дин скопзри егостиче, апои канд ресзлагатзл дитреприндерилор дн невзнеште, калкьлатзл дн дншалъ с'аъ ле днсвълъ темере, динингъ дела сине сарчина ресвиздерии, диторк доесл ши приндъ фьга. — Аичи дншик аминге фьгзранта изргаре а зпор динломъци не проконсиди дин неамзла пострз, нари сьнтъ дедзди мьлте петрз вилеле понорзлз, кьтз зик еи, а пькьтви; компизи дн вага лор фантасие дншзрзиде милензрие, фак конвинчезни авсврде, гръеск дн спераанде ридикъле, се въззръ фьрз казсъ, десчереазъ фьрз марцини; о серенадъ дн ауринде пьн'ла де лзрив, о фамъ пенлъкьтз дн трантените торци ла пьтжлнт, еи тоге фак динзел пьчизнал ши сьрака пьчизне нъ игрие кьтз сь ле дндрепте крери омингиди; оамени карии пзмаи прин форма ши пьзримоа трзпзлзи се десквипиеск де прьачи, вози кь мьлди де ачештеа ам авст де а лъкра!!!

Креденциъ фразиор! пьрингеаска тендинциъ а гьвернзлзи аъ фоср ши есте, а зизра соргоа понорзлзи роман дн тогъ привинца, нои днсъ, карии не пштим интелидинца, фьрге пздин ам лъкрат петрз възл пьчизнеи постре; апои че лъкръм асгьзи? — Не днлзлзим пзмаи ла роззл глорией стрътомешиги? — Ши пь дьт се арзюкъм кь тоци кьте о неатръ дн фьндатемьтзл днаитзри? — Нъ кь не азитъм кь егостивзл ши алте патие невзтзрате нъ сокотелеа понорзлзи; — не днвидитъм, не дефьитъм не дитречере; че зни нъ приченем, нъ лъсът нъ ации сь факъ; донжтфадъ де мьрпире, соция сиппидигъци, рзинъм че зидеск ации, ка сь се днпидиескъ профечизнеа маи пайнте вьзватъ „Ваекзриле трзкзте, вьца пьриндилор иви реа де кьт а монилор не аъ фькьт пре нои ши маи рьт.“ Quod erat demonstrandum.

Креденциъ фразиор! пьрингеаска тендинциъ а гьвернзлзи аъ фоср ши есте, а зизра соргоа понорзлзи роман дн тогъ привинца, нои днсъ, карии не пштим интелидинца, фьрге пздин ам лъкрат петрз възл пьчизнеи постре; апои че лъкръм асгьзи? — Не днлзлзим пзмаи ла роззл глорией стрътомешиги? — Ши пь дьт се арзюкъм кь тоци кьте о неатръ дн фьндатемьтзл днаитзри? — Нъ кь не азитъм кь егостивзл ши алте патие невзтзрате нъ сокотелеа понорзлзи; — не днвидитъм, не дефьитъм не дитречере; че зни нъ приченем, нъ лъсът нъ ации сь факъ; донжтфадъ де мьрпире, соция сиппидигъци, рзинъм че зидеск ации, ка сь се днпидиескъ профечизнеа маи пайнте вьзватъ „Ваекзриле трзкзте, вьца пьриндилор иви реа де кьт а монилор не аъ фькьт пре нои ши маи рьт.“ Quod erat demonstrandum.

I. T., ромън дин Каранневен.

Съвенуре дин кьлтзториа теа.

VII.

Донжл меъ! Дакъ еъ дитрзкзрматъ не

зюъ тиниъ маи днлелзвигатъ чикълз скрисорилор теле кьтзрз Два, казса фз, кь атьгъ дн рьстимизл негречерии теле дн Виена пьнъ ла 7. Ноемвр, кьт ши дннъ департзл меъ ши пьнъ ла реигорчереши аичи нъ ть пьтзтз детермина ка сь консети чеа дин ши десчре ачестъ четате; кареа дн тогъ привинца репресентъ монархиа маи дитрз тоге вариетъцие сале ши дннъ тоге калгьциле провинциале, национале шчл; — адикъ, нъ кь дьр Виена нъ ар мерига дн синеши знъ стьдиз днделзвигат де маи мьлди ани, не каре чинева нъл поге фаче пзмаи ка трзкьториз дитро лънъ ори дитро сепгьшнъ, чи петрз кь ши алте дьди аззисемъ не маи мьлди дин локзигории Виенеи зикънд десчре джиса кь ревериндъ кьтзрз тоге четъциле Церманией: „es ist nur ein Wien“, ашеа ть сокоциз сь маи въз джкь одагъ маи мьлте четъци германе, петрз ка сь ть конвингъ не де пайн, нъ кьшпа виенеши ворьеск ашеа пзмаи де лъдъромш, iar нъ кь ар фи адевьрзл дн гзра лор. Кьткъ Виена есте кьноскътз вине маи мьлтор дитре чигории, ачеста нъ ть сипитя дитрз штик, петрз кь еъ ниц одагъ нъ ам скрис чеа петрз чьл карии штиъ ши кьносъ

bitatea sa din manevra si decora portare si scriznera din ka- riera sa. Nu va adambaie nimic, prekm vzd, pny astzi despre evoluziune sevarnita din lina lz Optomvrie, spre ceea mai mare dnestare a sefilor. Acheasta dnc se pote vede din desncedizne emise ka okazne achea.

— Din 4/11. pella 10 ore se scrie aici ka zi servicie vesericeska solenela onomasea Ann. Sale Prinipela Domnitor, si acheasta din veserik la Serindarix, pontifikand dncini Eminencia Sa P. Mitropolit din fruntea zni mare nmeru din cleru. La acheast solenitate furt de faur atut D. ministrii kta si shefi si koriva ofidireska al trznelor romne de tot gradul, amloiaii statzli si mlai alii voierii si patrioi. — Pella amazi visiti Ann. Sa Domnla Cerei kasarmele kapitaliei, din care era anterupte mesela pentru traktarea soldailoru. Prinipela redik si toast pentru scrizatea soldailoru, care se priimi ka chele mai vii strigari de vzkari si vivate.

Ka acheast okazne denimi Ann. Sa ne fiila Sza cel mai mare, Prinipela Georgie, de shef al regimentzli I. dncredin- dzndi si komanda acheziaii.

Cronica straina.

FRANCA, Paris. Din shedinca dela 11. Dekembre senatza desinse lista civila a Imperatza li la 25 mil. frcni, si dotz- dzne familiel dmpertentii la 1 1/2 mil. ne an. Din 92 sena- tori az votat nmai 80, cheiladi sa reznat dela votidzine. Dnc dnc pentru chelelate modifikdzni che i sa pronos ka se fak din konstitudzine senatza se arat tot mai greu, de si opozidzine sa nu va avea nici un reslatu, kci se stit ka achele modifikdzni svit einte kar din kabinetza Imperatza li, care nu prea se abate nmai asa dela hotzra che si a fz- kzo odati.

— Printru dekretu Imperatza dncrinéz ka administru- dzne lista civila si a dotzdzinei de koron ne D. Axil Fild, care ne fitorix ia titlu de „Ministru al Statzli si al Impe- ratza li.“ — Abd-el-Kader a plekat la Marsilia, de unde dm- bzkndzse ne o koravil a statzli provizit ka tote chele de trevintz va plati spre lokza destidzinei sale — spre Trzia la Bresa, unde i se va plati o dncemztope nencizne angal din partea Francei. Eksemira priimi la desprupe dela Impe- ratza li Francoziloru o snad frcnos ornati spre semil de ad- chere aminte. — „Monitorza Armatei,“ care dncitidzéz ka se va redche armata din Paris, dncoshe acheast dncitidzere ka ob- servidzinea zrmztope: „Atare redkudzine va kmizna o inpre- cizne ka atut mai dmzkzrtore, ka kta ea este o dovad mai nimbil de depina kredintz che gbernel o are ktre cinerea pn- chii univerzale.“ — Ear din Alzeria sosi zrmztopea Denesh te- legrafik: Oramza Angonai se lz la 4. Dek. ka asaltu, tr- pene pvlart ka zi fokk neresticiveru dntre kmtdzine: „Cu trbiaska Imperatza li.“

ANGLIA, London. Amz zic ka politika neskimbat a en- glezilor, dela esperinca che a fost fzktu o ka prima repzliu francez si mai vzkos ka Napoleon, fz ka se reknoz ka- rmdt tote gbernele che si ad zmatu din Franca de atzni. Din shedinca dela 7. Dek. sekretarza statzli, km zik englezii la ministrua lor cheorne, dekaru din kamera de sck, ka Anglia reknoz si po J. Napoleon de Imperatza. Modza si

kina ka care ministrua fzka acheast dekizudzine desplka pe- ste totz; znela jurnal din modza ka care se fzka acheast de- kizudzine ne vzdu dekztu o pztinire a vekizli amik (se stit ka Malmesvri este intim amik al lz J. Napoleon) ktre Im- peratza Francozilor. Pentru acheasta, si mai vzkos pentru ka din vorbele sekretarza li de stat se vede, ka Anglia reknozhe nmai Imperatza, ear nu si titlu de Napoleon III al lz J. Na- poleon, reproduchem vorbele lz Malmesvri dncptate ktre Dorzi din shedinca pomenit. „E o datoriz a mea, zice el, ka se fak kznosktu lorziloru zi evenimant, che se ashtent de mlat, dnc nu mai vzin interesant pentru acheasta. Ez aldu la notifikudzine che Ambasadorza postru o trimise gbernel M. C., din care achele ne dncitidzéz, ka poporza francozeska sha skimbat konstitudzine repzliant ka Imperatza si ka a alesu de Imperatza ne Princa-Precedinte al Repzlichei. Dncat che Gbernel priimi acheast notifikudzine gci de kvintz a svitzi ne M. C., ka se priimeask si se reknozka din inim (cordially) acheast noz konstitudzine che si a alesu poporza francozeska. Km fzkaru din Dorzile voste stie, de kttva vreme a fost obicizita politik a kabinetza li englezeska ka se reknozhtem achele princlni konstituzional, dznu care verkzria poporu i se kvine drcntza de am alece sheni furu intervenidzine streinu ne kapla sex, si din partene de a reknozhe de lezit ne zn asfel de kapz alesu, nmeaske achele Svapanu Domnitoru, Precedinte sa ori km. Dak vre o dat va fi fost vre o dn- doial despre voia nazinei francozenti din privinca aledere ka kapzli se, dncat pentru ast dat trezse se pztzriceska, ka voia poporza li francozeska nu se pote nici de km trade la dn- doial, o voiz, care din trei rndzri sa dat atut de karu pe faur, dncat nu mai are izreke din istoriz. Pe km lz J. Fi- linu i zrmz revoluzine, si revoluzinei repzlika, Imperatza li de akm al Francoziloru safla din ceta asta. El na dzka ka cine din Franca dekztu zi nme, care vezi bine av akolo zn fermek, despre care Ezrona nmai prin cherkare se pzt dncre- kredinca. Kttza francoziloru pentru memoria Imperatza li Na- poleon se dovedi prin faur, ka Imperatza li de akm al fran- coziloru se alege de 8 milioe; acheast aledere este znka din Franca, kci Karol X. si lz. Filinu denzpirea lor svit da- tori mai nmai Parisza li cingru. Faur ka acheast maniu dekiz- udzine de cinidzntu al poporza li francozeska a fost ka ne- pztidz ka Gbernel se nu svitzeaska ne M. C. a reknozhe dncat ka inima Imperatza li. Nmai zi temeiz ar fi pztu se fak ne Gbernel M. C. a mai tempoziza ka reknozhterea Im- peratza li, voiz se zik esprecizne achele ekzok din konsatza senatza li che privehte la priimirea de titlu: Napoleon III. Ache- sta pte se dzole Gbernel M. C. bzviaza, km ka J. Napo- ka lzarea titzli de J. Napoleon III. va se si revindche zi drcntz retrospektiv si monentoris la tron, ka el se trade din linu drcntz, lezitim, si ka din ptearea zstii drcntz okni el tronza francozeska. Dnc Imperatza li Francoziloru de akm vzdu grehtatea, apka dncit, si ka inima deskiu dncredintz ne Gbernel M. C., km ka acheasta se redche nmai la interva- lzi istorik, ka din Franca konform leziloru francozenti ad stit dncit achestia de akm do Svapani ka nmele Napo- leon. Nii vzdu (Napoleon si fiis se Princa de Paixstat) na fost reknozka de ktre acheast drc. Acheasta o stit Gbernel Francei, ka si Dz. Dorziloru, si el adopt titlu furu a pretinde a i se reknozhe vreu drcnt de monentire pzcet

tote, si nmai pentru achele kari az trevintz de a se informa si au lz kmontidzinele de lzne furu kasaviz modzi i mialoce de a cu mai denarte din nazia lor. Dnci sco- vza me znik a fost asidat ka se al- tzu si se trac paralele dntre deri, chegdi, naziovi, karaktere, gradzi de moralitate, de nntidz si indztriv se dz dntre zkvintz de kvatru, pentru ka ikonele se si kanete kvenita kolore, lzimv si svtru.

Dez ka care cetate vre se dncnem? Ka odinoru magnifika Prag? Ka vceea si seriosa Drcntz? Ka sromotoca si noia Linc? Ka istoria dnc rekzta si skvztu Nor- rimberg? Ka Francozrtza cel trzram de svenirele sale istorice? Ka Kolonia cea astzi ne atut racionalistik ne ka odin- oru vznu krcntu? Nu, ci o alu cetate germanu (pentru vka akm astidat dnczrc- nem nmai despre chele germane) din atgrase lzarea aminte mai mlai ka tote chelelate si achea este Munchen, (Monachium, Munch), kmptaza Bavariu —

Ne la mizlokza vekzli al 10. Bizvri enid nmai de kvantz din Ezrona dnc ar- mezv kmplitele lor inkrezn avpra Ccr-

maniei: kvttva kvlzvri benedictini fzidnd de fokza si de savia znika din aful sv- narea lor dntro msalidzheshertu mizsiose din mizlokza rzvli Isar, se asvz akolo si kvttvi lokza ne ka dz sila spre achesta frika de foma si de golitate. O monastire se ridik ne achele insvli. Alu mrtoru si- reni dnc si kazv si din mai aful alor ek- nare dnczrtza viserizidz achele kvlz- guri. Kttva xricove latine din vekz al- 11. si 12. az si dncnt a nzi ache ad- noser Monachium et Munchen, care ne atzni akrcvse la mrtmea zni sat mrticel. Din a. 1258 Ludovik Severu dnc asvz re- shedinca sa din Mnzhen si de atzni ache lok dntre din rangul chelelate chegdi ger- mane si azvne la o dncemzitate, ne kara istoria germanu ia konsentato ka deatvru- rza. Fokzri dncititate, kvtrmzrti, rsvioie patriotice si strine preste mzcru- vavare si kvde, chele, dzvne elementare, esvtdznu de ane si kar anageme de ale panlor az denonrat Mnzhen mai mlai ka de 60 ori din kvre de 700 an si iaz ameri- cant ka peridne totz; totz ache cetate nmtre astzi 4200 vase mai tot ka 2 nvi

din 5 kvzri si 100,000 lokzitoru azur de ostvinte si strvni, kari de si svit o kvit chevaz aspu totz svitoc trbieca mai vine si mai eotin de kv din ori care alu cetate din kvte avz okazne a kvosthe. Eminencia dnc che o are Mnzhen mai preste tote chelelate chegdi a le Germaniei din dz noydzia asvzmiteloru si a mo- vztmiteloru, care nu nmai din propozidzine ka nmtre lokzitoriloru sv, ci si ka al lokzitoriloru dntre Bavariu svnt dzvne mlate, allese si mizvate, dncat nmai a le svntera iar nu a le deskre, este zn lzkr de si plvkt, totz ka znevoie. (Va vzma.)

Mania de a se civilizade. Achest felu de maniu se nevzu de amz lza viada era nnu akm kznosktu nmai la anglu, si kazsa el se kvta mai mlai din klama cea negroz si din tempamentza melanholik al lor. Che vi se pare dnc, ka achest maniu dncoshe din chegdi de Arde- lzli mai ka si din Anglia. Din Braшов ar se mai svzvru o faur din mardes trevntz.

дела прима Лмператъ. Дн модъ деслвчт се фкъ аеаста кь- че се крдеаш де перлсте. Прип нотеле лѣ Кеореошн шн ажтат

Дъпъ че десватериле аспира планвлѣ де вьдцетъ фкъзъ де канчеларизл вѣстерѣе, де Д'Исралѣ, ар фѣ декврѣ маѣ пьлѣ се рѣеуѣ шн дн кьвдн- тарѣа Лмператвлѣ (Везѣ дн Nr. прѣчѣдѣндѣ) Лмператвлѣ шн Гь- бернѣл сеѣ деклараръ, кь ел с'а фкъзъ Лмператъ дн воѣ по-

Тспрѣа шн Мьнтенегрѣ. Се ворбѣа маѣ дн трекстеле зѣле, кь Прѣндѣл Даниѣл ар фѣ трѣмѣсѣ ла Белградѣл Сербѣеѣ не доѣ Мьнтенегрѣнѣ, ка сѣѣ пѣдѣскъ о консорте. Дн Кореспондѣнте дѣн Семплѣл ал „Срѣ. Днев.“ не дѣ алъ деслвчѣре деспре сконпѣл ачесторъ трѣмѣнѣ. Дъпъ ачестъ Кореспондѣнте аттѣншѣ трѣмѣшѣ п'аѣ венѣт ла Белградѣ, внде фърѣ прѣѣмѣшѣ кь маре десѣнѣцѣне, нъ дн- требѣ де кьсѣторѣ ал Прѣндѣлѣ лор, чѣ пѣнтрѣ ка сѣ салѣте пе

Дн легьтърѣ кь челе де сѣсѣ днсемѣнѣл дъпъ енѣстеле дн- дрѣпѣте кьтре „Жърн. де Трѣест.“ кь пьлѣ акѣм де дѣе орѣ атакарѣ Мьнтенегрѣнѣ четатеа търчѣаскѣ Сѣнѣ шн се прѣгьтѣскѣ а о ѣсѣ пѣнтрѣ атрѣѣа орѣ. Еар четъдѣзѣа Завѣѣакъ днкъ тотъ се аседѣзъ де търчѣ; Мьнтенегрѣнѣ днсъ с'апърѣ воѣмѣчѣште; дн- тр'о ескърсѣне дѣн четъдѣзѣл дърътарѣ дозъ касе де ашедѣл шн днфъгарѣ не търчѣ. Дн прѣцѣзрѣл Подгорѣцѣеѣ шн пьлѣ акѣм се днѣншлмарѣ маѣ пьлѣ ловѣрѣ фѣрте черѣкѣосѣ; ла 11. Декѣмѣвре с'азѣрѣ ерѣ дѣсе канѣnade; рѣсѣлѣтѣл днкъ е рѣкѣноскѣт. Паша де Скѣтарѣ конѣтраѣе трѣне днсемѣнѣторѣ шн ашѣтѣнтъ ажѣторѣл апѣте дѣн Рѣмѣлѣа. Дъпъ азѣте дѣе дѣстрѣкте алѣ Алѣанѣеѣ сѣ- перѣорѣ, локѣте шнѣ кь сѣмѣт де крѣштѣнѣ сѣнѣт плекѣте а се зпѣ кь Мьнтенегрѣнѣ. Дъкрѣ нѣчѣ де кѣм де мѣратѣ, дакѣ нъ се ва ѣвѣне кърѣндѣ канѣстѣ ла ѣнсѣлѣтрѣле, асѣрѣрѣле шн пѣдрѣнтѣдѣле че ле факъ раѣалелор не тотъ зѣоа, кѣм не днѣрѣдѣнѣдѣзъ „Кор. Авѣстр.“ дѣн парѣтеа дрѣгьторѣлор търчѣ, нърчѣсе дѣн зрѣ рѣлѣцѣонѣрѣ.

Дн кѣсѣа черкьзрѣеѣ орѣцѣнѣеѣ магѣарѣ: Маѣ асѣвѣарѣ ам фост зѣс, кь Берзенѣеѣ, кѣноскѣзѣл аѣнтѣторѣл тѣрѣатѣ ал секѣлор с'а лѣатѣ не зрѣта лѣѣ Кеореошн ка сѣ десконѣре днкъ пѣдѣсконѣрѣ- тѣл леагьнѣ ал магѣарѣлор. Дъпъ шѣтрѣле злѣтѣне дѣн Конѣстанѣноле се зѣче кѣмѣкѣ ел с'а рѣторѣсѣ ачѣ шн кь кьлѣторѣа лѣѣ а фостѣ днкънѣнѣатѣ де сѣкѣсѣ пѣашѣнтѣатѣ. Днѣтр'о пѣтрѣчѣре де 7 лѣнѣ дн Кѣна Берзенѣеѣ нъ нѣнѣмѣ кь а дат пѣсте, касѣ дн каре а зѣ- кѣтѣ шн а тѣрѣтѣ. вѣстѣлѣ кьлѣторѣл шн лѣнѣвѣстѣ Кеореошн, чѣ днкъ а гьсѣтѣ днѣтрѣцѣ: шн комѣлетѣ шн ачеле дѣн скрѣпѣтеле лѣѣ

не ачѣа време се рѣсѣкларѣ днѣконтра Лмператвлѣ Кѣнѣеѣ, кѣнд се рѣсѣврѣтѣрѣ шн ачѣсте. Дар кърѣосѣтѣтеа чеа маѣ маре че н о сѣвѣне Длѣѣ е кь скрѣпѣтѣра санѣкрѣтѣкѣ, че се чѣтѣшѣте дела дрѣ- нѣта спрѣ стѣнѣга, есте днѣтрѣ тотѣ егалъ кь чеа магѣарѣ. (Аѣчѣ не вѣне се днѣтрѣвѣнѣл, кь каре е скрѣпѣтѣра магѣарѣ, фѣндѣкѣ ачѣеа кь каре се сѣрѣсѣкѣ Магѣарѣѣ е кѣноскѣзѣтѣ де лѣтѣнѣ?) Днѣсѣ чѣне арѣ кърѣосѣтѣтеа сѣ аѣле маѣ пьлѣ деспре санѣкрѣтѣа магѣарѣ се ашѣтѣнте пѣдѣнтѣл пьлѣ вор ешѣ ла лѣмѣнѣ скрѣпѣтеле лѣѣ Кеореошн, пе каре Берзенѣеѣ кьцѣтѣ алѣ да ла лѣмѣнѣ комѣнтѣте де дѣнсѣл.

Дн Лмператъ Лѣд Наполѣон шн Пѣдагогъ: Шѣтѣмѣ кь дѣнѣтре тоѣ Сѣнѣторѣѣ нѣмаѣ Вѣлѣар, пѣдагогъ лѣѣ Л. Наполѣон с'а гь- сѣтѣ ка сѣ вѣтезе дн конѣтра алѣѣѣреѣ де Лмператъ ал дѣсѣнѣлѣ- лѣѣ сеѣ; пѣнтрѣ ачѣеаста вѣѣтѣл пѣдагогъ нъ се прѣа вѣдеа кь окѣ- вѣнѣ дѣн парѣте зпѣор кърѣтѣнѣ амѣчѣ аѣ Лмператвлѣ. Д'ачѣеа вь- трѣнѣл Пѣдагогъ а пѣрѣсѣтѣ а маѣ черѣѣте не дѣсѣнѣлѣл сеѣ кѣнѣ- ѣра обѣчѣнѣтѣ ал днѣтѣлнѣ шн аѣ ворѣѣ не тотъ зѣоа. Маѣ тѣрѣзѣл тотѣшѣ днѣѣ фкъ кьрѣаѣшѣ шн се днѣфѣцѣнѣл дн Тѣлѣрѣеѣ. Кѣм ла вьзѣтѣ Лмператъ, дн гьрѣнѣдѣл дндатѣ кь днѣтрѣвѣнѣл дн прѣ- вѣнѣца лѣнсѣрѣеѣ лѣѣ; Пѣдагогъ лѣ сѣвѣне кърѣатѣ кь ел а крѣзѣт кь Лмператъ ва фѣ тѣнѣосѣ не дѣнсѣл. Лѣд. Наполѣон дн пѣѣѣте- шѣте ка сѣ прѣнѣзѣскѣ днѣнрѣзѣнѣ, дѣ дѣ лок ла тѣсѣ деа дрѣпѣта шн дн трактѣзѣ кь мѣлѣтѣ рѣспѣктѣ, не ла пѣме дѣ зѣче ка сѣ азѣл тоѣ конѣдѣнѣцѣѣ сѣѣ: Днѣѣ нѣрѣ вѣне кь потѣ аѣѣ тѣрѣзѣрѣсѣ кь Лмператъ нъ те ѣвѣнѣте маѣ нѣнѣнѣ дѣкѣтѣ Прѣсѣдѣнтѣле; нѣѣте днкъ се ѣсѣѣтѣскѣ а те днѣшѣкѣ кь нѣѣа тѣеа дрѣгьторѣлѣ.

Дн Прѣндѣл Даниѣл ар фѣ трѣмѣсѣ ла Белградѣл Сербѣеѣ не доѣ Мьнтенегрѣнѣ, ка сѣѣ пѣдѣскъ о консорте. Дн Кореспондѣнте дѣн Семплѣл ал „Срѣ. Днев.“ не дѣ алъ деслвчѣре деспре сконпѣл ачесторъ трѣмѣнѣ. Дъпъ ачестъ Кореспондѣнте аттѣншѣ трѣмѣшѣ п'аѣ венѣт ла Белградѣ, внде фърѣ прѣѣмѣшѣ кь маре десѣнѣцѣне, нъ дн- требѣ де кьсѣторѣ ал Прѣндѣлѣ лор, чѣ пѣнтрѣ ка сѣ салѣте пе

Мадам Сѣмонѣч, ачѣеастѣ мѣѣре де пѣмѣка маѣ анѣ днѣкрѣдошнѣдѣсе кь кѣмѣнѣтѣ сеѣ, кь Омерѣ Баша, фкъ не ачѣста ка сѣ есѣносѣскѣ кь сѣлѣре не вьрѣ- батѣ сеѣ дѣн Боснѣа, чеа че кьшѣнѣ атѣнѣ атѣта скѣнѣдѣл! Еа рѣмѣсе апѣѣ сѣ нѣпѣлѣзе сѣраѣл рѣпѣгатѣлѣ, днсъ парѣдѣскѣ еѣ нъ цѣнѣ мѣлѣтѣ; чѣтѣмѣ кь лѣпѣдѣтѣ де Омерѣ, лѣпсѣтѣ де вьрѣбатѣ де каре н'а вѣстѣ дѣмѣнѣл, акѣм лѣѣ лѣмѣеа дн канѣ кь зпѣ еми- гранѣте шн кь кѣнѣѣ сѣѣ (дела Сѣмѣнѣч) спрѣ Англѣа шн Амѣрѣка, внде крѣдѣмѣ кь нъ ор ашѣтѣнѣта пьлѣчѣнтѣеле!

Дншѣтѣнѣцѣре.

Дн Кѣн-Борѣшнѣл аѣрѣне де Дзѣонѣ, се фѣлѣ де датѣ кь арѣндѣ о мѣнѣшѣ дошнѣналъ лѣдѣтѣ, дѣнѣрѣзѣнѣ кь вѣнѣтѣрѣѣа че се фѣлѣ дн кѣрѣѣ. Маѣ д'аѣрѣне днѣформѣазъ Домѣнѣлѣ Адѣвокатѣ Франѣцѣскѣ Іако дн Брашѣовѣ.

Банѣ де дат кь кѣсѣцѣнѣе.

Се фѣлѣ 1600 ф. т. к. де слѣкѣатѣ кь прѣчѣнтѣ анѣзалѣ 6 ла сѣтѣ, не кѣсѣцѣнѣе сѣкърѣ шн днѣоѣтѣ дн прѣцѣѣ. Днѣтрѣварѣеа се фѣче ла Пѣдагѣцѣнѣе.

Table with financial data: Кѣсѣрѣпѣле ла вьрѣсѣ дн 23. Декѣмѣвре сѣлѣ ашеа: 1343. Акѣцѣле банѣкѣлѣ . . . . . 94 1/2. Облѣгаѣнѣе металѣне де 5 % . . . . . 75 1/2. Облѣгаѣнѣе металѣне де 4 % . . . . . 226 1/2. Сорѣдѣле дела 1834 . . . . . 239 3/4. Челе дела 1839 . . . . . 95 1/2. Металѣнеде де 5 % лѣт. А 1851 . . . . . 94 7/16. Днѣтѣрѣмѣстѣлѣ де 5 % дела 1852 . . . . . 84 7/8. Днѣтѣрѣмѣстѣлѣ де 4 1/2 % дѣтѣтѣ . . . . . 75 1/2. Днѣтѣрѣмѣстѣлѣ де 4 % дѣтѣтѣ . . . . . 110. Облѣгаѣнѣе де арѣнѣнтѣ лѣт. Б . . . . . 75 1/2. Алѣ лѣѣ Еѣстерѣхѣазѣ чѣле де 40 ф. . . . . 17 1/2. Аѣно ла гѣлѣнѣ днѣнѣрѣѣтѣшѣтѣ . . . . . 13 1/4. Аѣно ла гѣлѣнѣ арѣнѣнтѣ . . . . . 129. Акѣцѣле Лѣндѣлѣлѣ асѣр . . . . . 124. Акѣцѣле Лѣндѣлѣлѣ нѣѣл . . . . . 21. Пр. Вѣндѣшѣгрѣд . . . . . 20. Гр. Вѣлѣштѣаѣн . . . . . 20. Гр. Кѣгѣлѣвѣч . . . . . 20 1/2.

НОѢТѢЦѢ ДИВѢРСЕ.

Дн касѣа черкьзрѣеѣ орѣцѣнѣеѣ магѣарѣ: Маѣ асѣвѣарѣ ам фост зѣс, кь Берзенѣеѣ, кѣноскѣзѣл аѣнтѣторѣл тѣрѣатѣ ал секѣлор с'а лѣатѣ не зрѣта лѣѣ Кеореошн ка сѣ десконѣре днкъ пѣдѣсконѣрѣ- тѣл леагьнѣ ал магѣарѣлор. Дъпъ шѣтрѣле злѣтѣне дѣн Конѣстанѣноле се зѣче кѣмѣкѣ ел с'а рѣторѣсѣ ачѣ шн кь кьлѣторѣа лѣѣ а фостѣ днкънѣнѣатѣ де сѣкѣсѣ пѣашѣнтѣатѣ. Днѣтр'о пѣтрѣчѣре де 7 лѣнѣ дн Кѣна Берзенѣеѣ нъ нѣнѣмѣ кь а дат пѣсте, касѣ дн каре а зѣ- кѣтѣ шн а тѣрѣтѣ. вѣстѣлѣ кьлѣторѣл шн лѣнѣвѣстѣ Кеореошн, чѣ днкъ а гьсѣтѣ днѣтрѣцѣ: шн комѣлетѣ шн ачеле дѣн скрѣпѣтеле лѣѣ